RISØR KOMMUNE
Enhet plan og bygg

Saksframlegg

Arkivsak-dok. BYGG-25/00350-9
Saksbehandler Anders Auten Pedersen

Utvalg	Møtedato
Miljø- og teknisk utvalg	10.12.2025
Kommunestyret	18.12.2025

Behandling av klage på kommunens godkjennelse av nytt renseanlegg

Kommunedirektørens forslag til vedtak
Kommunestyret viser til saksutredningen og tar ikke klagen til følge i medhold av § 34 i forvaltningsloven, jf. § 12-15 i Forskrift om begrensning av forurensning.

Vedlegg
Lindbekkveien 4 - Godkjent søknad om oppgradering av avløpsanlegg
Situasjonsplan
Klage
Tiltakshavers kommentarer til klagen
Tiltakshavers supplerende tilsvar til klage
Beregning og tegning infiltrasjon
Tinglyst rettighet Siri Stiansen
Oversiktskart

Kort resymé

Kommunen mottok i juli 2025 søknad om utslippstillatelse for et nytt infiltrasjonsanlegg i Lindbekkveien 4. Saken ble administrativt behandlet og kommunen gav utslippstillatelse i sak BYGG-25/00350, den 2. oktober 2025. Infiltrasjonsanlegget ligger på naboens eiendom, gnr. 46, bnr. 169, men i søknaden ble det vedlagt tinglyst avtale med tidligere grunneier.

Eiendommen der infiltrasjonsanlegget ligger ble solgt i 2024, og nåværende eier av grunnen har valgt å påklage kommunens vedtak. Som begrunnelse for å klage viser de til at det nye anlegget skal erstatte et eldre infiltrasjonsanlegg i samme område. Infiltrasjonsanlegget ligger parallelt med Lindbekkveien og utenfor det området som er registrert som landbruksjord, men de mener oppstuving av vann nedstrøms anlegget har gjort at jordet i øst er helt mettet med vann og nå er en stor myr som bare vokser i omfang. De mener videre at det ikke er foretatt tilstrekkelige grunnundersøkelser som viser at grunnforholdene er egnet til å infiltrere avløpsvann.

Kommunestyret, ikke Statsforvalteren, er klageinstans etter Forskrift om begrensning av forurensning. Kommunestyret skal ta stilling til om klagen skal tas til følge eller ikke. Dersom det er ønskelig å ta klagen til følge, må vedtaket begrunnes.

Kommunedirektøren innstiller på at klagen ikke tas til følge.

Saksopplysninger

Søknaden om utslippstillatelse ble godkjent i delegert vedtak nr. 25/00350. Anlegget er et lukket infiltrasjonsanlegg bestående av slamavskiller, støtbelaster og en infiltrasjonsgrøft.

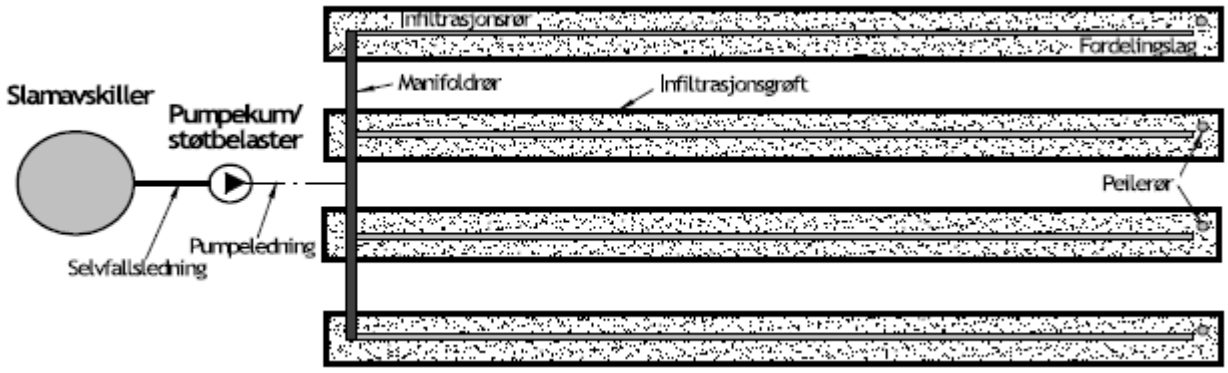

Bildet er hentet fra figur 5 i VA-miljøblad nr. 59

Etter å ha passert igjennom infiltrasjonsanlegget siger renset avløpsvann gjennom jordmasser mot øst. Anlegget skal opparbeides på østsiden av Lindbekkveien, og inne på naboeiendommen, gnr. 46, bnr. 169. I søknaden om utslippstillatelse ble det lagt ved kopi av tinglyst avtale med tidligere eier.

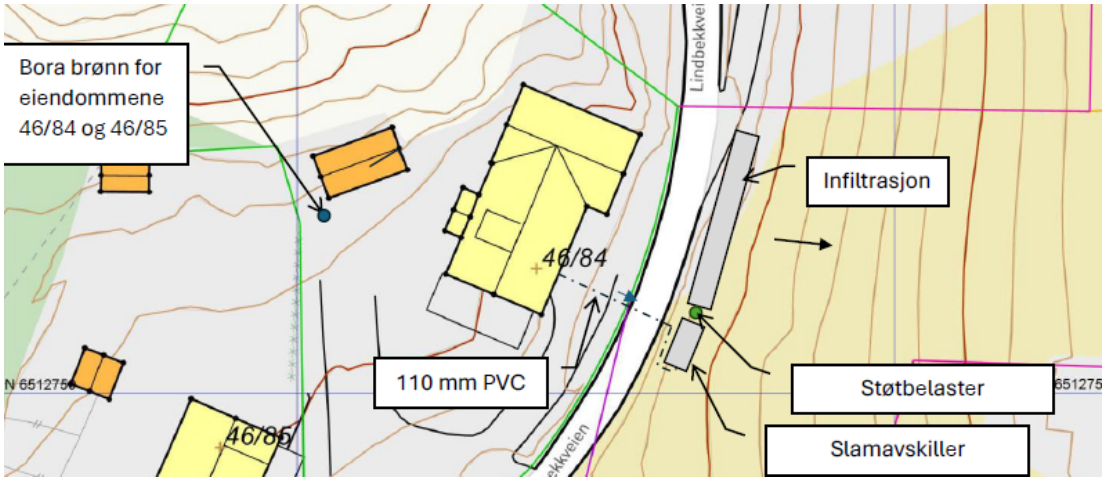

Støtbelasteren og infiltrasjonsgrøfta var først ment som en del av et fellesanlegg for boligene i Lindbekkveien 4 og i SSS-veien 730. Området er tidligere benyttet for infiltrasjon av avløpsvann fra SSS-veien 730, som fikk tillatelse til å opparbeide dette anlegget i 1981. Etter at klagen kom inn har eier av SSS-veien 730 gitt beskjed om at de ikke skal benytte infiltrasjonsanlegget, men søke om et eget avløpsrenseanlegg på egen eiendom.

Klage

Klager er grunneier og har klagerett. Klagen er mottatt på e-post den 16. oktober og innenfor klagefristen på 3 uker. Klagen er derfor rettidig og tas til behandling.

Klagen er vedlagt, og refereres kun kort:

- Det ligger allerede en infiltrasjonsgrøft der det nye anlegget skal etableres. Selv om massene skal skiftes ut vil anlegget ligge på toppen av en bratt skråning og føre til oppstuving av vann, nedstrøm.
- Viser til at dette er et problem i dag, og at området nedstrøm er mettet med vann og nå er en stor myr som vokser.
- Ber om prøver for å avgjøre om jordsmonnet er egnet for å infiltrere avløpsvann.
- Mener det ikke er dokumentert godt nok at det nye anlegget ikke vil medføre de samme problemene som de har hatt med det gamle renseanlegget. Krever derfor undersøkelser som viser at jordsmonnet er egnet som rensemedium.
- Ber også om dokumentasjon på hvilken slamavskiller som skal benyttes og om det er dypt nok der den skal settes ned.
- Stiller spørsmål ved om dette er eneste mulige stedet som kan benyttes for infiltrasjon.
- Mener kommunen burde være mer delaktige i avgjørelsen rundt septikanleggene, og ikke stole blindt på konsulentens undersøkelser.

Klagen er oversendt søker for kommentarer. Svaret er vedlagt og refereres kun kort her:

- Viser til at det er utført både infiltrasjonstest og tatt jordprøver. Test er utført med vingebor i en dybde på 1,2 m. Det ble ikke påvist fjell, eller grunnvann.
- Jordet nedstrøms renseanlegget har tilsig både fra grunnvann og overflatevann fra et stort område, også fra nord og nordvest. Øst for området der vann samles opp er det en «fjellrygg». Denne stenger slik at grunnvann hoper seg opp og siger i det øvre jordsmonnet, trolig mot bekken i sør.
- Mener derfor at det mest sannsynlig er grunnvann og overflate vann som er årsaket til oppstuving av vann, og ikke avløpsvann fra infiltrasjonsarealet.

Økonomi

Det er ingen økonomiske konsekvenser for kommunen utover saksbehandlingstid fordi det ikke kan tas gebyr for klagesaksbehandling.

Kommuneplan

Kommuneplanens hovedmål er «sammen om et bærekraftig og levende samfunn». Tiltaket er lite, og vi kan ikke se at det vil påvirke kommuneplanens hovedmål i vesentlig grad.

Folkehelse og levekår

Avløpsanlegget som skal bygges er et infiltrasjonsanlegg. Dette er en anerkjent og mye brukt renseløsning. Infiltrasjon i grunnen er en enkel og driftssikker renseløsning som krever minimalt tilsyn. Fra et hygienisk og miljømessig perspektiv anses denne metoden normalt som den mest optimale for avløpshåndtering. Under forutsetning av at infiltrasjonsanlegget bygges iht. VA-miljøblad nr. 59, vil et slikt anlegg ikke utgjøre noen fare for folkehelsen.

Eiendommen der infiltrasjonsanlegget skal etableres er del av en større landbrukseiendom, og jordet i øst er registrert som fulldyrka jord. Anlegget skal bygges ligger utenfor dette jordet, helt oppe ved Lindbekkveien, og vil ikke redusere driften av jordet i vesentlig grad.

Klima og miljø

Eiendommen har et eldre infiltrasjonsanlegg, etablert tidlig på 1980-tallet, og er over 40 år gammelt. Levetiden på slike anlegg er varierende, men antas å være mellom 20 og 40 år. Å erstatte det gamle anlegget med et nytt infiltrasjonsanlegg, vil derfor være en klar forbedring med tanke på miljøet.

Næringsperspektiv

Ikke relevant for saken, men eventuell bruk av lokale firma for opparbeiding av anlegget, er positivt.

Vurderinger

Kommunedirektøren har forståelse for bekymringen klager har mht. fremtidig drift av jordene. Bilder som er vedlagt i klagen viser at området er vått, men som søker skriver i sin kommentar til klagen har dette området tilsig fra et område, også i nord og nordvest. De mener derfor oppstuving av vann på jordet skyldes tilsig av grunnvann og overflatevann fra et stort område, ikke kun infiltrasjonsanlegget.

Kommunedirektøren er enig i at vannet ikke kun kan skyldes det nye infiltrasjonsanlegget. Jordet ligger ca. 10 m lavere enn Lindbekkveien, og ca. 14 m lavere enn en liten kolle i sør (mellom jordet og SSS-veien). Også mot nord stiger terrenget opp mot boligen i Lindbekkveien 9. Mellom Lindbekkveien og kollen i øst (Heirefjell) er det i tillegg et lite dalsøkk. Selv om det meste av vann fra denne dalen vil renne ut i bekken i nord, kan det ikke utelukkes at noe av vannet også renner ned mot jordet. Kommunedirektøren kan derfor ikke se at problemene med oppstuving av vann ene og alene skyldes infiltrasjonsanlegget.

Ifølge klager er vegetasjonen som vokser i området næringskrevende vekster som trives godt i nitrogen- og fosforrik jord. Dette tyder på at det gamle anlegget ikke renser iht. rensekravene.

Kommunedirektøren er ikke uenig i at forekomsten av næringskrevende vekster kan tyde på at det gamle infiltrasjonsanlegget ikke renser som forutsatt, men vi vil bemerke at dette er et mer enn 40 år gammelt anlegg som nå skal skiftes ut. Det er foretatt grunnundersøkelse som viser at jordsmonnet er egnet som rensemedium, og infiltrasjonsanlegget skal, under forutsetning av at det bygges iht. prosjekteringsgrunnlaget, ikke medføre oppblomstring av næringskrevende vekster. Det nye infiltrasjonsanlegget vil derfor være en klar forbedring i forhold til dagens anlegg.

Klager stiller spørsmål ved plasseringen av det nye anlegget, og om dette er det eneste mulige stedet anlegget kan plasseres. Kommunedirektøren vil først vise til at det i 2021 ble tinglyst en rettighet med forrige eier for etablering av et infiltrasjonsanlegg på dette jordet. Infiltrasjons-anlegget som er vist i avtalen ligger lenger mot øst, og ute på jordet.

Godkjent plassering av infiltrasjonsanlegget

Fra tinglyst rettighet

Plasseringen av det godkjente infiltrasjonsanlegget avviker noe fra kartet i den tinglyste rettigheten. Som vi skriver i delegert vedtak skal kommunen behandle slike søknader med mindre det fremstår som åpenbart at søker ikke har de privatrettslige rettighetene som søknaden forutsetter, jf. § 21-6 i plan- og bygningsloven. Etter kommunedirektørens mening er det åpenbart at søker har en rettighet til å etablere et renseanlegg på naboeiendommen, men kommunen har ikke tatt nærmere stilling om dette også omfatter den omsøkte plasseringen. Utgangspunktet er m.a.o. at søknaden skal behandles slik den foreligger. Kommunedirektøren vil også bemerke at selv om den tinglyste rettigheten ble inngått med tidligere eier, er dette en rettighet som følger eiendommen uavhengig av hvem som eier eiendommen.

Kommunen har heller ikke mottatt noen informasjon, verken i merknad til nabovarsel eller i klagen, som tilsier at søker ikke har rettighet til å plassere infiltrasjonsanlegget parallelt med Lindbekk-veien. Ut fra det kan ikke kommunedirektøren se at det er grunnlag for å stille krav til en annen plassering.

Kommunedirektøren er litt usikker på hva klager mener med at kommunen må være mer delaktig i avgjørelsene. Kommunen er forvaltningsmyndighet og skal behandle og gi tillatelse til de ulike tiltakene. Prosjektering av renseløsninger skal utføres av nøytral fagkyndig, og kommunen skal kun sørge for at de relevante fagområdene er dekket med ansvarsrett. Dersom kommunen er usikker på om et foretak har nødvendig kompetanse innenfor det aktuelle fagområdet, skal dette kunne dokumenteres ved et eventuelt tilsyn. I denne saken har Konsulenttjenester – Halvor Skåli erklært ansvarsrett som ansvarlig søker og ansvarlig prosjekterende. Foretaket har lang erfaring med slike saker, og kommunen har ingen erfaring med at de renseanlegg foretaket har stått ansvarlig for, ikke har fungert som forutsatt. Med bakgrunn i vurderinger fra ansvarlig prosjekterende, mener kommunedirektøren derfor det ikke er grunnlag for bekymringen.

Alternativt vedtak
Kommunestyret skal ta stilling til om klagen skal tas til følge, eller ikke. Dersom klagen tas til følge, må det fattes nytt vedtak. Et nytt vedtak må begrunnes.

Kommunedirektøren innstiller på at klagen ikke tas til følge.

Kommunedirektørens konklusjon
Kommunestyret viser til saksutredningen og tar ikke klagen til følge i medhold av § 34 i forvaltningsloven, jf. § 12-15 i Forskrift om begrensning av forurensning.

Om klageadgang
Kommunestyrets vedtak i klagesaken er endelig og kan ikke påklages til overordnet forvaltnings-organ, jf. § 28 i forvaltningsloven.